

Świadczenia rodzinne

Zasiłek rodzinny

Zasiłek rodzinny ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka.

Prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do tego zasiłku przysługuje:

- 1) rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka;
- 2) opiekunowi faktycznemu dziecka;
- 3) osobie uczącej się.

Zasiłek rodzinny przysługuje do ukończenia przez dziecko:

- 1) 18. roku życia lub
- 2) nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21. roku życia, albo
- 3) 24. roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Zasiłek rodzinny przysługuje osobie uczącej się w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie dłużej niż do ukończenia 24. roku życia.

Od 1 listopada 2016 r. wzrosło kryterium dochodowe uprawniające do zasiłku rodzinnego. Wyższe będzie też zasiłek rodzinny oraz dodatki.

Od 1 listopada 2016 r. kryterium ogólne wynosi **674 zł**. W przypadku rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym **to kwota 764 zł**. Tym samym, kryterium dochodowe uprawniające do specjalnego zasiłku opiekuńczego będzie wynosiła **764 zł**. Bez zmian pozostaje kryterium dochodowe uprawniające do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, wynoszące 1 922 zł na osobę.

Od 1 listopada 2016 r.:

- zasiłek rodzinny na dziecko w wieku 0-5 lat wynosi **95 zł**;
- zasiłek rodzinny na dziecko w wieku 6-18 lat wynosi **124 zł**;
- zasiłek rodzinny na dziecko w wieku 19-23 lata wynosi **135 zł**.
- dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka wynosi **193 zł**, nie więcej niż 386 zł na wszystkie dzieci; w przypadku dziecka niepełnosprawnego – **273 zł** (nie więcej niż 546 zł na wszystkie dzieci)
- dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego:
  - do 5. roku życia wynosi **90 zł**;
  - powyżej 5. roku życia – **110 zł**;
- dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania:
  - na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniami w miejscowości, w której znajduje się szkoła wynosi **113 zł**;
  - na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła wynosi **69 zł**,
- dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej wynosi **95 zł**.

Przyznanie zasiłku rodzinnego w przypadku przekroczenia progu dochodowego „zasada złotówka za złotówkę”

W przypadku przekroczenia kwoty uprawniającej daną rodzinę do zasiłku rodzinnego, zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego przysługują w wysokości różnicy między łączną kwotą zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodzin.

Łączną kwotą zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami stanowi suma przysługujących danej rodzinie w danym okresie zasiłkowym: zasiłków rodzinnych podzielonych przez liczbę

miesiący, na które danej rodzinie jest ustalane prawo do tych zasiłków; oraz następujących dodatków do zasiłku rodzinnego:

- Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
- Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka,
- Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
- Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego

podzielonych przez liczbę miesięcy, na które danej rodzinie jest ustalane prawo do tych dodatków; dodatków do zasiłku rodzinnego:

- Dodatek z tytułu urodzenia dziecka,
- Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego
- Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania

podzielonych przez 12 miesięcy.

W przypadku gdy wysokość zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami przysługująca danej rodzinie, ustalona zgodnie z zasadą „złotówka za złotówkę” jest niższa niż 20,00 zł, świadczenia te nie przysługują

Zapomoga z tytułu urodzenia dziecka – „Becikowe”

Od 1 stycznia 2013 r. prawo do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo faktycznemu dziecka, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekroczy kwoty 1922,00 zł. Dochód ten jest ustalany zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych i z §2 ust. 2 pkt. 5 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 stycznia 2013 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne (Dz. U z dnia 3 stycznia 2013 r. Poz. 3).

Zasiłek pielęgnacyjny

Zasiłek pielęgnacyjny wynosi 153 zł miesięcznie i przysługuje:

- niepełnosprawnemu dziecku;
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- osobie, która ukończyła 75 lat.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje także osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia.

Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Świadczenie pielęgnacyjne

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje: matce albo ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, innym osobom, na których zgodnie z przepisami Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności– jeżeli nie podejmują lub

rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej *) w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Osobom innym niż spokrewnione w pierwszym stopniu z osobą wymagającą opieki, przysługuje świadczenie pielęgnacyjne, w przypadku gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- rodzice osoby wymagającej opieki nie żyją, zostali pozbawieni praw rodzicielskich, są małoletni lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- nie ma innych osób spokrewnionych w pierwszym stopniu, są małoletnie lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- nie ma osób, których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych (opiekuna faktycznego dziecka albo osoby będącej rodziną zastępczą spokrewnioną) lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała: nie później niż do ukończenia 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia. Prawo do świadczenia pielęgnacyjnego przyznawane będzie na czas ważności orzeczenia o niepełnosprawności bez względu na dochód rodziny.

Wysokość świadczenia pielęgnacyjnego wynosi od 1 stycznia 2017 r. – 1406 zł.

Specjalny zasiłek opiekuńczy

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego ciąży obowiązek alimentacyjny a także małżonkom, jeżeli rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub jej nie podejmują*) w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje w kwocie 520,00 zł miesięcznie, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 764,00 zł. Prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego przyznawane będzie nie dłużej niż na okres zasiłkowy (od 1 listopada do 31 października) Przy ustalaniu prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego będzie obowiązek przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego przez pracownika socjalnego w celu weryfikacji okoliczności dotyczących spełniania warunków do jego przyznania.

*) Zatrudnienie lub inna praca zarobkowa oznacza to wykonywanie pracy na podstawie stosunku pracy, stosunku służbowego, umowy o pracę nakładczą oraz wykonywanie pracy lub świadczenie usług na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia, umowy o dzieło albo w okresie członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych lub spółdzielni usług rolniczych, a także prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej.

Świadczenie rodzicielskie

Świadczenie rodzicielskie przysługuje

- matce,
- ojcu (w przypadku wykorzystania świadczenia rodzicielskiego przez matkę przez okres co najmniej 14 tygodniu)
- opiekunowi faktycznemu dziecka (oznacza to osobę faktycznie opiekującą się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka) w przypadku objęcia opieką dziecka do ukończenia przez dziecko 7 roku życia
- rodzinie zastępczej (za wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej) w przypadku objęcia opieką dziecka do ukończenia przez dziecko 7 roku życia

Wniosek o wypłatę świadczenia składa się w terminie 3 miesięcy od dnia narodzin dziecka, a w przypadku gdy wniosek dotyczy dziecka przysposobionego od miesiąca objęcia dziecka opieką. W przypadku złożenia wniosku po terminie prawo do świadczenia rodzicielskiego ustala się począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje w wysokości 1000,00 zł miesięcznie.

W przypadku, gdy kobieta urodzi dziecko w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych lub w ciągu miesiąca po jego zakończeniu świadczenie rodzicielskie przysługuje w wysokości różnicy między kwotą świadczenia rodzicielskiego a kwotą pobieranego zasiłku dla bezrobotnych pomniejszonego o zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych.

Brak kryterium dochodowego.

Świadczenie „Za życiem”

Od 1 stycznia 2017 r., z tytułu urodzenia się żywego dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu, przysługiwać będzie prawo do jednorazowego świadczenia w wysokości 4000 zł, przyznawanego na podstawie przepisów ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2016, poz. 1860).

Jednorazowe świadczenie przysługiwać będzie bez względu na osiągnięte dochody.

Aby uzyskać jednorazowe świadczenie, konieczne będzie spełnienie kilku warunków.

Zgodnie z art. 10 ust. 4 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia należy złożyć w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Wniosek złożony po terminie zostanie pozostawiony bez rozpoznania.

Świadczenie wychowawcze („Rodzina 500 plus”)

Wnioski o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego na okres zasiłkowy 2017/2018 będą przyjmowane od dnia 1 sierpnia 2017 roku w

Wniosek o świadczenie wychowawcze będzie można złożyć w wersji papierowej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Czastarach lub za pośrednictwem Poczty Polskiej, a także w wersji elektronicznej, za pomocą: bankowości elektronicznej, Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUE ZUS), Portalu Emp@tia (empatia.mrpips.gov.pl) oraz za pośrednictwem ePUAP.

Wniosek o świadczenie wychowawcze jest bezpłatny, zarówno za jego pobranie jak i złożenie nie ma żadnych opłat.

Więcej informacji na temat programu „Rodzina 500 plus” znajdą Państwo na stronie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej – www.mpips.gov.pl

Fundusz alimentacyjny

Komu przysługują świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego.

Osobą uprawnioną do świadczeń z funduszu alimentacyjnego (w skrócie: świadczenie z FA) jest **dziecko**, które ma zasądzone od rodzica alimenty (mogą to być również alimenty na podstawie ugody zawartej przed sądem), jeżeli egzekucja alimentów jest bezskuteczna. Świadczenia z FA przysługują na dziecko do ukończenia przez nie 18 lat. Na dziecko starsze świadczenia przysługują do ukończenia 25 lat pod warunkiem, że uczy się w ono szkole lub szkole wyższej. Na dziecko posiadające orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, którego rodzic nie płaci zasądzonych alimentów, świadczenia przysługują bez względu na wiek dziecka.

Egzekucja jest bezskuteczna, jeżeli w okresie dwóch miesięcy przed złożeniem wniosku o świadczenie z FA komornik nie wyegzekwował pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych. Bezskuteczność egzekucji potwierdza komornik sądowy odpowiednim zaświadczeniem. Można je od komornika uzyskać samemu lub wystąpić o ich uzyskanie przez organ właściwy wierzyciela tj. : urząd gminy lub ośrodek pomocy społecznej, w którym osoba ubiega się o świadczenie z FA (w jednych gminach świadczenie przyznaje urząd gminy w innych ośrodek pomocy społecznej).

W przypadku, gdy egzekucja alimentów nie jest prowadzona w Polsce, gdyż dłużnik mieszka za granicą, w celu potwierdzenia bezskuteczności egzekucji, do wniosku o przyznanie świadczenia z FA wnioskodawca musi dołączyć odpowiednie zaświadczenie z sądu okręgowego (lub innego właściwego sądu) lub zagranicznej instytucji egzekucyjnej, potwierdzające bezskuteczność egzekucji zasądzonych alimentów lub niemożność prowadzenia egzekucji.

Aby nabyć prawo do świadczenia z FA dziecko, które ma zasądzone alimenty nie musi być wychowywane przez rodzica samotnie. Prawo do świadczenia z FA przysługuje też na dzieci wychowywane przez rodzica, który zawarł kolejny związek małżeński, żyje w nieformalnym związku lub mąż/żona nie płaci zasądzonych alimentów. W takich przypadkach rodzic zobowiązany do alimentacji nie jest wliczany do składu rodziny, więc jego dochód nie jest brany pod uwagę przy ustalaniu czy rodzina ma prawo do świadczenia z FA.

Prawo do świadczenia z FA przysługuje, jeżeli przeciętny miesięczny dochód netto na osobę w rodzinie w roku poprzedzającym okres świadczeniowy nie przekracza 725 zł.

Ustalając prawo do świadczenia z FA na okres od 1 października 2016 r. do 30 września 2017 r. brany jest pod uwagę dochód uzyskany przez członków rodziny w 2015 r.

Świadczenia z FA przysługują w kwocie bieżąco zasądzonych alimentów, ale nie mogą wynieść więcej niż po 500 zł na każde z uprawnionych do alimentów dzieci.